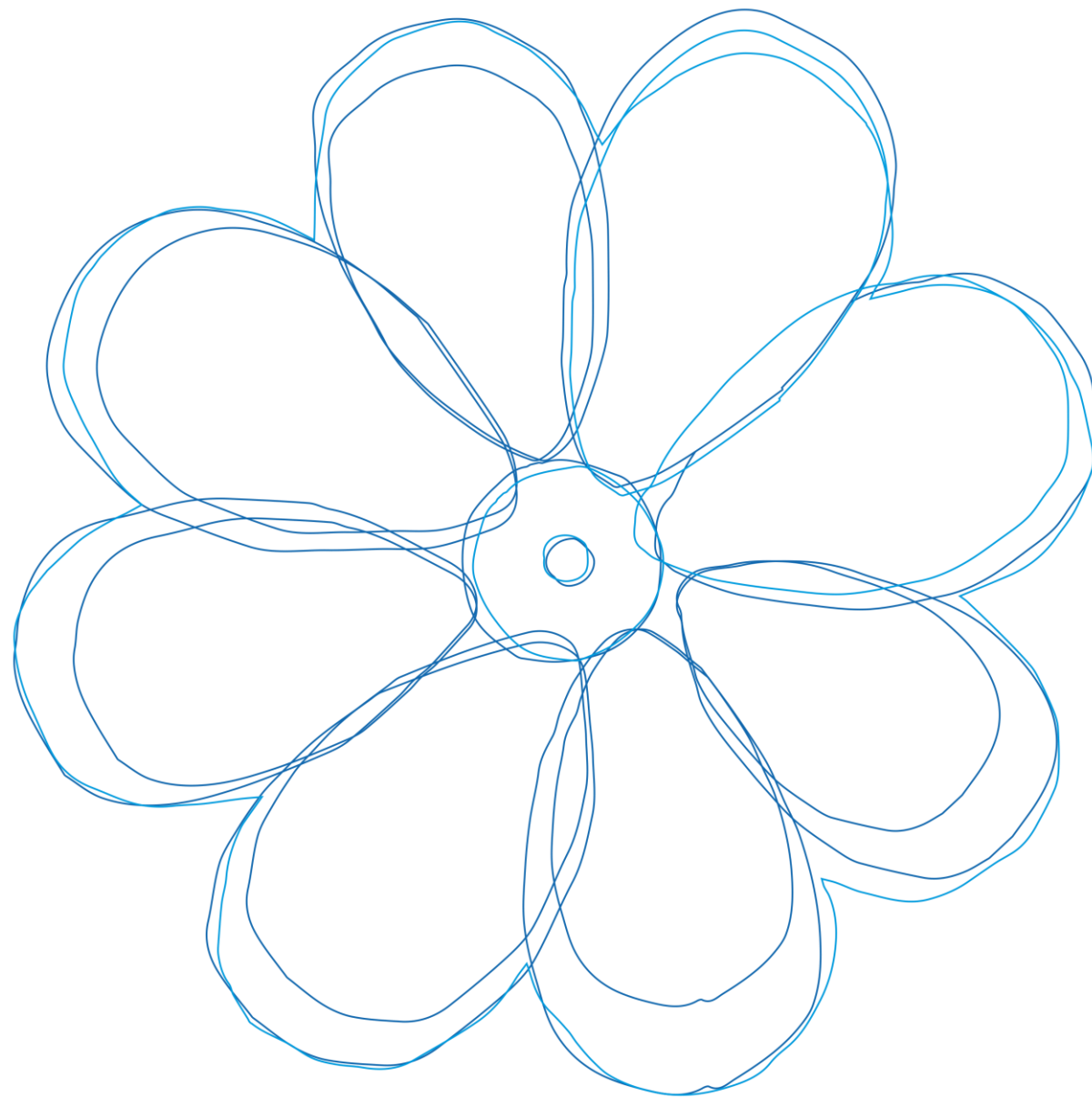

16 brikker til en national plan for lungerne

v. Jeppe Krag,
Chef for Public Affairs

Lungeforeningen

KOL eller KOL?

Kronisk

Obstruktiv

Lungesygdom

Undgå at gå helt KOL'
PUST NU!

HIV
HOST
HVÆS

Få et servicetjek af
dine lunger lige her

Hiv Host Hvæs – **3** tegn på KOL

Hos Lungeforeningen står vi klar til at hjælpe dig med at trække vejret uden besvær. Skriv til os, hvis du har spørgsmål på raadgiver@lunge.dk eller ring direkte til vores rådgivere hver tirsdag og fredag kl. 10-12.30 på 3025 7176.

Lungeforeningen

KOL i Danmark

300-400.000 danskere skønnes at have KOL

Kun 110-130.000 skønnes i medicinsk behandling, ca. 200.000 vurderes at have KOL i Register for Udvalgte Kroniske Sygdomme

Høj dødelighed: 17 % dør indenfor 30 dage efter indlæggelse
Hyppigste dødsårsag i DK: Over 3.500 døde i 2021

Flest KOL-dødsfald pr. indbygger i EU – siden 2000

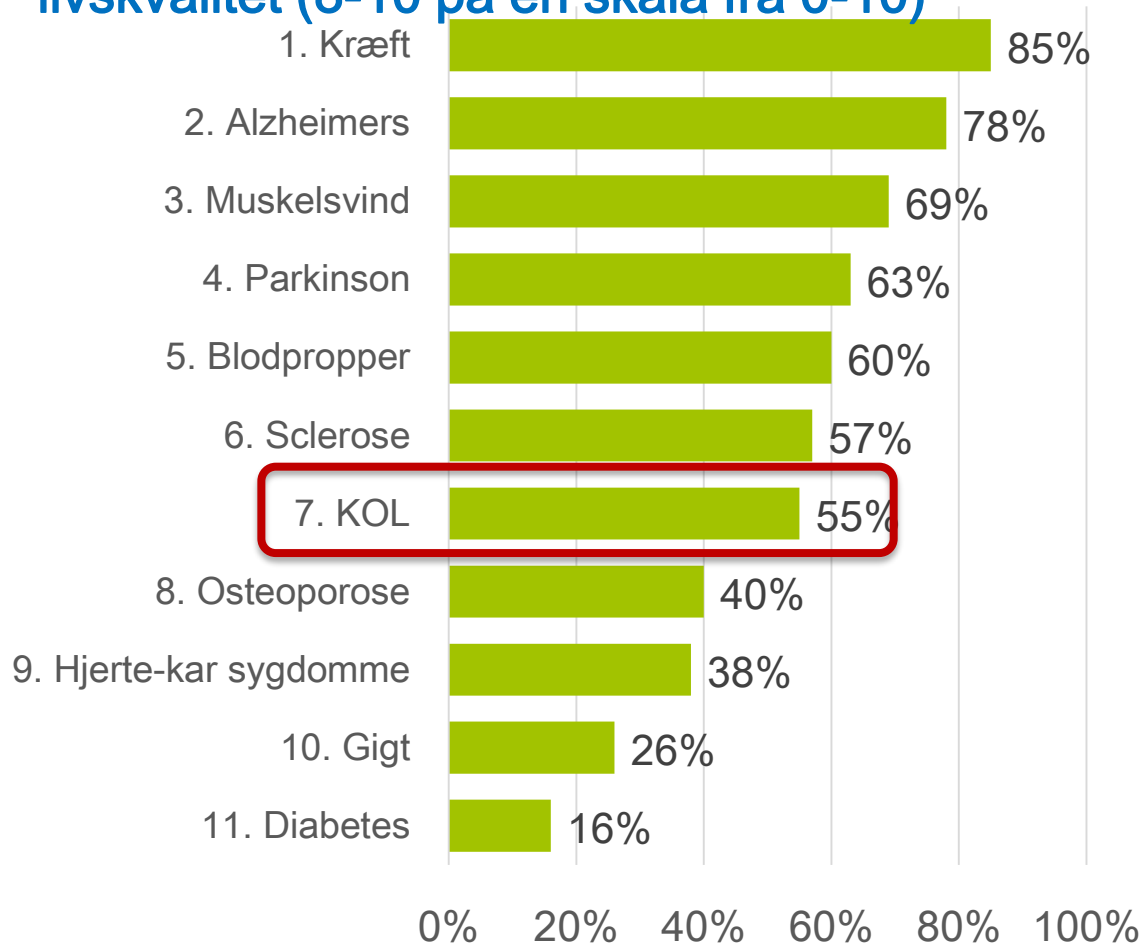
KOL er den sygdom, der bidrager mest ulighed i sundhed

Psykiske følger: Ca. 1/3 får angst eller depression

KOL i Danmark...

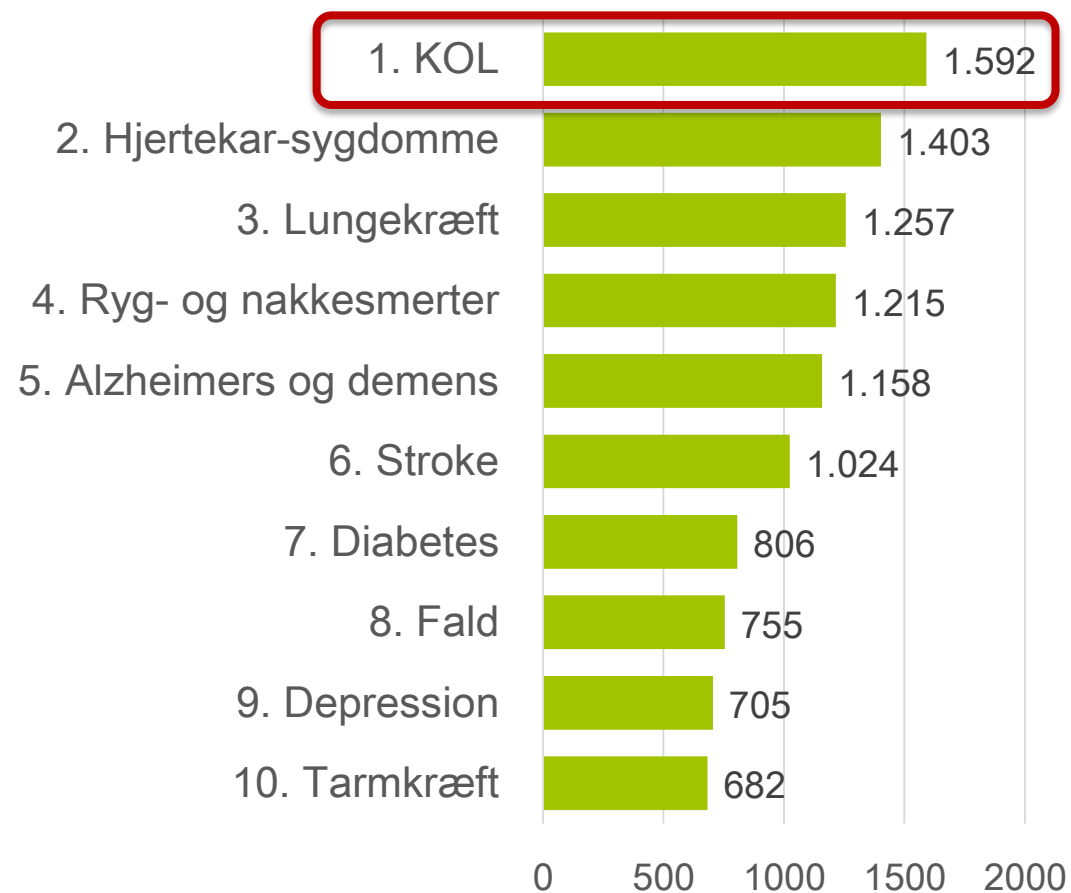
Andel der vurderer en sygdom som havende alvorlige påvirkning af livskvalitet (8-10 på en skala fra 0-10)

Befolkningsundersøgelse gennemført af Norstat for Scleroseforeningen.

...er ikke som vi tror

Mistede kvalitetsjusterede leveår pr. 100.000 indbyggere, 2019

Kilde: WHO.

Hvad skal der til?

TAK!

...til aktører og fagfolk, for at komme med jeres bud på, hvad der skal til.

Hvad er KOL?

- Kronisk Obstruktiv Lungesygdom
 - Tiltagende nedsat lungefunktion, dårlig iltning af blodet, åndenød og akutte forværringer
- Årsager: I Danmark skyldes KOL hovedsageligt rygning (85-90%)
- Diagnostik: Diagnosen stilles pba. en pusteprøve – en spiometri
- Behandling: KOL kan ikke kureres, men udviklingen kan bremses
 - Rygestop
 - Motion / bevægelse
 - Symptomer kan lindres medicinsk og akutte forværringer kan behandles

Det er faktisk ikke så svært, at gøre det bedre

Let at forebygge:

Hovedårsagen er rygning og 3 ud af 4 af rygerne vil gerne stoppe

Enkel at diagnosticere:

Kræver en lungefunktionsundersøgelse, som almen praksis kan lave

Billig at behandle og pleje:

Kræver ikke operationer eller dyr teknologi, men medicin og livsstilsændringer

1 KOL plan, 3 temaer, 16 konkrete indsatser

FOREBYGGELSE

- #1 Samlet organisering og national finansiering af rygestop-indsatsen
- #2 Koordinering og samling af rygestop-kurser i sundheds-klyngerne
- #3 Entydig placering af ansvaret for alle dele af rygestop-indsatsen
- #4 Tilskud til rygestop-medicin til storrygere
- #5 Prisen på en pakke cigaretter hæves til mindst 90 kr.

DIAGNOSTIK

- #6 Mere opmærksomhed om at gå til egen læge med symptomer, særligt blandt rygere og ex-rygere
- #7 Fornyet fokus på KOL-diagnostik i almen praksis
- #8 Hospitaler skal henvise til lunge-funktions-måling hos egen læge efter indlæggelse
- #9 En eventuel kommende lungekræft-screening bør også inkludere KOL

BEHANDLING OG PLEJE

- #10 Større og mere proaktiv rolle til kommunale akut-sygeplejersker
- #11 Ændring af kronikerhonoraret for KOL-patienter i almen praksis
- #12 Systematisk indkaldelse af KOL-patienter til årsstatus
- #13 Rehabilitering samles og koordineres i sundheds-klyngerne
- #14 Hjemme-NIV i hele landet – uden postnummer-lotteri
- #15 Bedre adgang til palliative tilbud til KOL-patienter
- #16 Bedre data og bedre datadeling i og på tværs af sundhedsvæsenet

Forebyggelse

- 670.000 danskere ryger dagligt
- 74 % af dagligrygerne vil faktisk gerne stoppe
- Og næsten halvdelen af dem, vil gerne have hjælp til det.

Lungeforeningen

HJERTE
FORENINGEN

Kræftens
Bekæmpelse

**Det skal være
let at stoppe
med at ryge**

Tre anbefalinger til en styrket
rygestopindsats i Danmark

Rygestopindsatsen i Danmark

Rygestop apps

E-KVIT og XHALE

Rygestop telefon

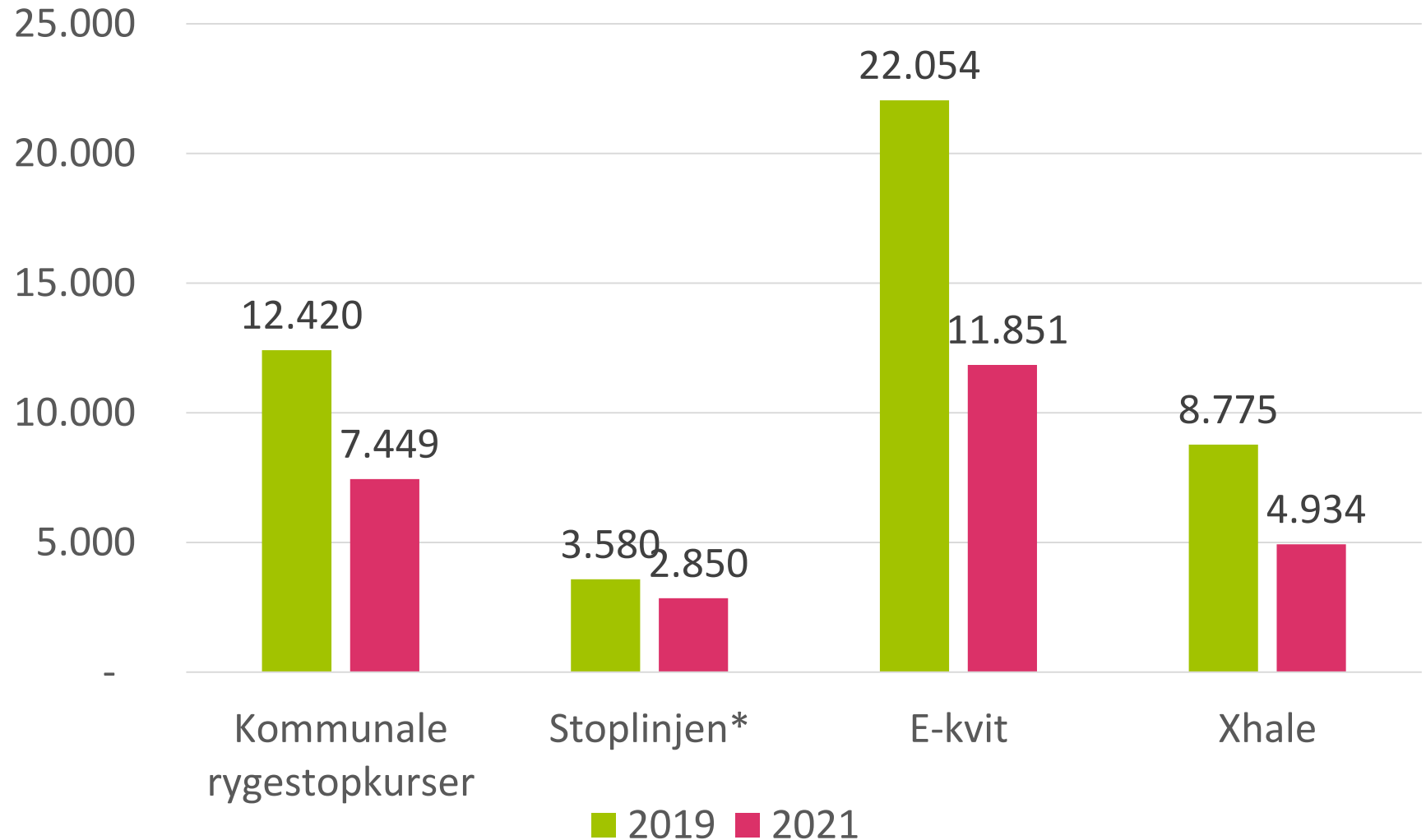
Stoplinjen.dk

- 1 samtaler til alle
- 6 samtaler med fast rådgiver i 27 + 10 kommuner

Rygestop kurser

Fast hold: typisk 6 mødegange

'Kom og kvit':
løbende deltagelse

Note: Tallene for Stoplinjen er fra 2022.

Rygestopindsatsen i dag

- 670.000 danskere ryger dagligt, 74 % af dem vil gerne stoppe og næsten halvdelen af dem vil gerne have hjælp til det.
- Men kun **under 2 % af rygerne får hjælp** til rygestop
- Selvom **rygestopindsatserne virker**:
 - 2/3 af deltagerne gennemfører rygestopforløb
 - 66-73 % er røgfrie efter forløbet, og 45-47 % stadig efter et halvt år
 - ...selvom de i snit har 33-35 pakkeår i lungerne!

Forebyggelse af KOL

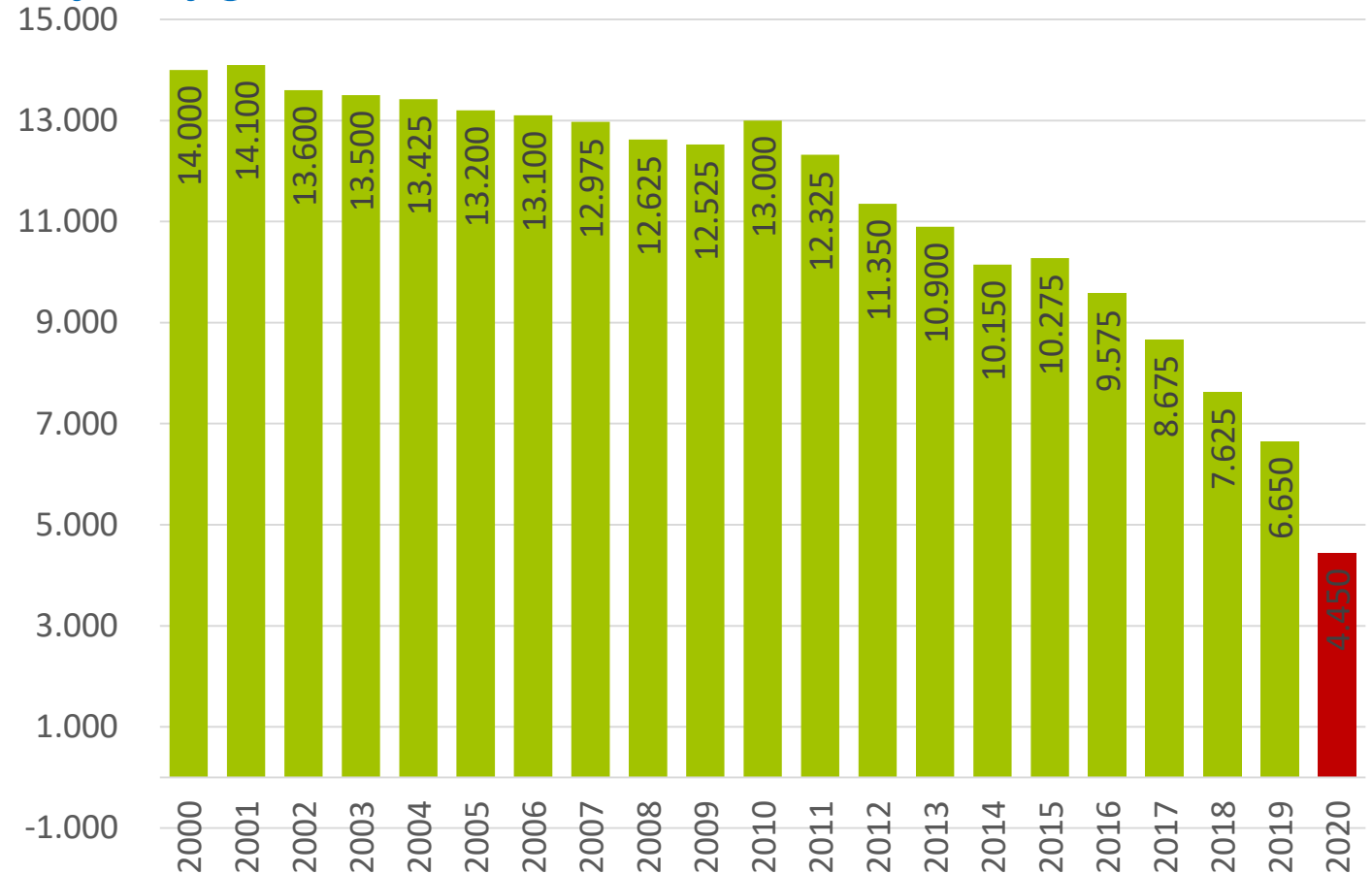
- #1 Samlet organisering og finansiering af national rygestop-indsatsen
 - Nationale kampagner: "Kvit i uge et!", rygestop.dk, stopbasen.dk, apps og telefon
- #2 Koordinering og samling af rygestop-kurser i sundhedsklyngerne
 - Et fælles ansvar at få volumen op, og sikre nære relevante tilbud
- #3 Entydig placering af ansvaret for *alle* dele af rygestop-indsatsen
- #4 Varigt tilskud til rygestop-medicin til storrygere
 - Fra puljer til varig ordning via fx kommunale kurser eller egen læge
- #5 Prisen på en pakke cigaretter hæves til mindst 100 kr. ~~90 kr.~~

Alt for mange har KOL uden at vide det

- 100, 200 eller 300.000?
- Alder ved diagnose stiger
 - 60 år i 2000, 70 år i 2020
- Hvor stilles diagnosen?
 - 75 % i almen praksis
 - 11 % på ambulatorium
 - 15 % under indlæggelse
- Hvor ses KOL-patienterne
 - 7 % i ambulatorier
 - 93 % i almen praksis, mindst

Nye sygdomstilfælde med KOL

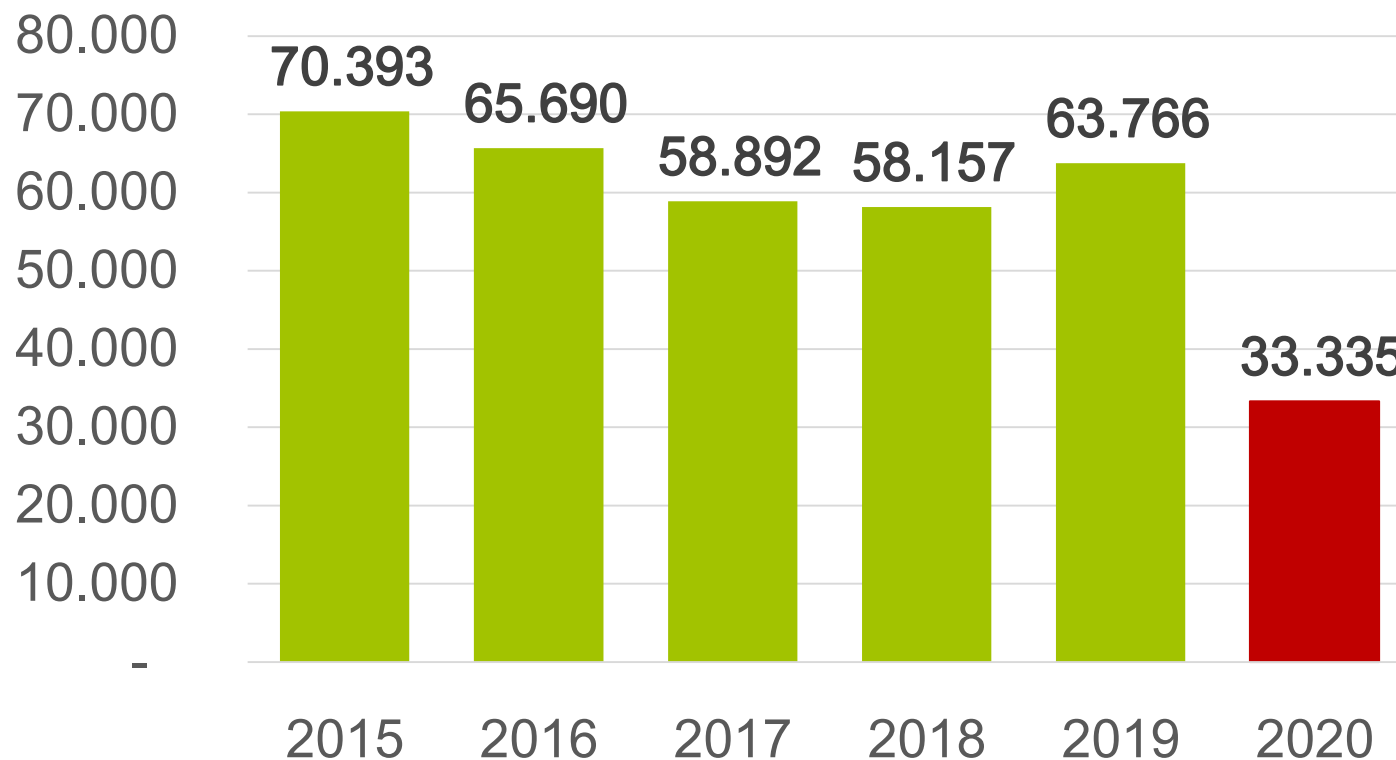
Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Register for udvalgte kroniske sygdomme og svære

Lungefunktionsmålinger i almen praksis

- 2020 var corona-år og lungefunktionsmålinger blev sat i bero pga. smittefare
- Udviklingen var vendt fra 2018 – 2019
- Vi skal tilbage på sporet!

KOL-relaterede opsporende eller diagnostiske spirometrier i almen praksis for borgere over 35 år

Kilde: VIVE "Lungefunktionsmålinger i almen praksis, 2021.

Hvorfor findes KOL-patienter så sent?

- Sygdommen i sig selv:
 - Ingen alarm-symptomer, langsom udvikling, symptomer lette af forveksle med ufarlige sygdomme eller normal alderssvækkelse
- Patienterne:
 - Patienterne underrapporterer symptomer: *"Det er nok ikke noget", "Det er jo min egen skyld", "Gider ikke høre om rygestop", "Der er jo alligevel ikke noget at gøre ved det" ...*
- Sundhedsvæsenet:
 - Ikke tradition for at være opsporende i almen praksis
 - DSAM: Behandler forværringer, men stiller ikke diagnosen KOL
 - Hospitaler: Akutte lungeindlæggelser fører til behandling, ikke diagnostik

Hvorfor det vigtigt at stille diagnosen KOL?

- Jo før – jo bedre:
 - Rygestop tager tid, ændrede motionsvaner ligeså
 - Diagnosen – og ”lungealder” – kan motivere til rygestop
- Det nytter noget:
 - Der *er* meget at gøre, også medicinsk
 - Alle patienter har ret til at træffe informerede valg om deres eget liv: Uanset hvad de vælger!

Diagnostik

- #6 Offentlige og private aktører skal skabe mere opmærksomhed på at (ex)rygere med relevante symptomer går til egen læge:
 - Pensionskasser, arbejdspladser, fagforeninger, apoteker, kommuner
- #7 Fornyet fokus på KOL-diagnostik i almen praksis
- #8 Hospitaler skal henvise til lungefunktionsmåling hos egen læge efter indlæggelse for udvalgte lungesygdomme
 - ”Gul epikrise” så egen læge indkalder til lungefunktionsundersøgelse
- #9 En eventuel kommende lungekræftscreening bør screene samme målgruppe for KOL

Pleje, behandling, rehabilitering, palliation

Almen praksis

- Udflytning og behovet for systematisk indkaldelse til årsstatus
- Forløbsydelsen fungerer ikke for KOL
- Forløbsplaner er godt værktøj
- Kvalitetsklynger rummer muligheder
- Data til DrKOL

Kommuner

- Rehabilitering tilbydes til alt for få
- Kommunale akut-sygeplejersker kan forebygge indlæggelser med KOL i forværring og behandle i eget hjem *hvis* de har lægelig backup og må opbevare medicin

Hospitaler/regioner

- Hjemme-NIV dækker ikke hele landet
- Behov for palliation – både udgående og hospice – til KOL-patienter

Behandling tæt på – kan reducere indlæggelser

Livline til KOL-patienter forebygger indlæggelse

Gns. årlige indlæggelser blandt pt. tilknyttet teamet

kontrolgr.

KOL-patienten Boye er tilknyttet eHospitalet: Det gør mig tryk

240 patienter er lige nu tilknyttet den forebyggende indsats PreCare KOL, som hører under eHospitalet. Boye Hansen er en af dem. Han fortæller her, hvilken forskel det har gjort for ham.

71-årige Boye Hansen fra Næstved har haft KOL i omkring 7-8 år, og har været en del af PreCare KOL i lige knap et år.

Det er den næsthypigste dødsårsag i Danmark. Et nyt projekt skærer antallet af indlæggelser ned til en tredjedel

Kristian Ib
11. OKTOBER 2022
LÆS ARTIKLEN SENERE

Pleje, behandling, rehabilitering og palliation

#10 Større og mere proaktiv rolle til kommunale akut-sygeplejersker

- Relevante behandlingsmidler, lægeligt behandlingsansvar og rådgivning

#11 Ændring af kronikerhonoraret for KOL-patienter i almen praksis

- Honorering af årsstatus

#12 Systematisk indkaldelse til årsstatus hos egen læge

#13 Rehabilitering samles og koordineres i sundhedsklyngerne

- Et fælles ansvar for kommuner, hospitaler og almen praksis

#14 Hjemme-NIV i hele landet – ikke mere postnummer-lotteri

#15 Bedre adgang til palliative tilbud til KOL-patienter

#16 Bedre data og bedre datadeling i og på tværs af sektorerne

#1

Samlet organisering og national finansiering af rygestop-indsatsen

#2

Koordinering og samling af rygestop-kurser i sundhedsklyngerne

#3

Entydig placering af ansvaret for alle dele af rygestop-indsatsen

#4

Tilskud til rygestop-medicin til storrygere

#5

Prisen på en pakke cigaretter hæves løbende til 90 kr.

#6

Mere opmærksomhed om at gå til egen læge med symptomer, særligt blandt rygere og ex-rygere

#7

Fornyset fokus på KOL-diagnostik i almen praksis

#8

Hospitaler skal henvise til lungefunktions-måling hos egen læge efter indlæggelse

#9

En eventuel kommende lungekræft-screening bør også inkludere KOL

#10

En større og mere proaktiv adgang til sygeplejersker i kommunale akut-funktioner

#11

Ændring af kronikerhonoraret for KOL-patienter i almen praksis

#12

Systematisk indkaldelse af KOL-patienter til årsstatus, der følger DSAM's vejledning

#13

Rehabilitering samles og koordineres i sundhedsklyngerne

#14

Hjemme-NIV i hele landet – uden post-nummer-lotteri

#15

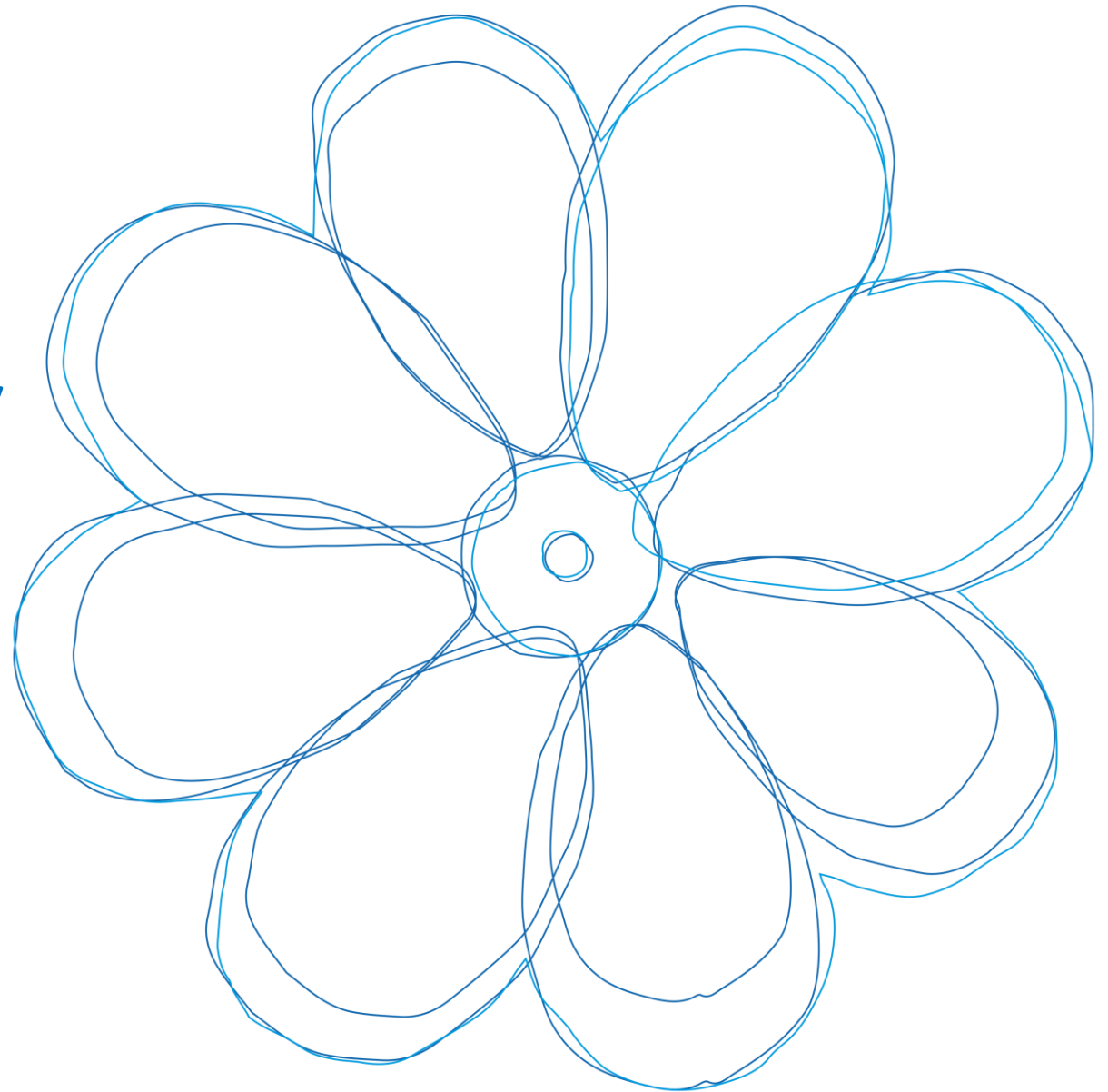
Bedre adgang til palliative tilbud til KOL-patienter

#16

Bedre data og bedre datadeling i og på tværs af sundhedsvæsenet

Få det bedste liv
dine lunger kan
trække

www.lunge.dk

Lungeforeningen